

[Collet]

det ud fra et begunstigelses synspunkt, men man kan også se på det ud fra et bindings synspunkt. De midler, som bliver bundet, bliver ikke brugt, og det gavner betalingsbalancen. Det er klart, at folk, som har disponible indkomster, vil binde en del af disse. Det ligger i sagens natur, og det er jo det, der er et af formålene med at fremsætte dette lovforslag. Det har en gavnlig indvirkning på betalingsbalancen, og det skal man ikke se bort fra. Hvis man ikke har nogen disponible midler at binde, så får det ingen virkning på betalingsbalancen. Derfor er det af betydning, at maksimumbeløbet er på 30.000 kr. Jeg er da godt klar over, at det ikke er alle mennesker, der har 30.000 kr. disponible, men de, der har, skal så sandelig have mulighed for at binde midlerne, for på denne måde får man jo så bundet disse midler og trukket dem ud af forbruget, så det gavner betalingsbalancen.

Til slut vil jeg sige, at jeg håber, vi får en god udvalgsbehandling af disse forslag. Jeg vil med det samme sige, at forslagsstillerne naturligvis er villige til at diskutere både bindingsperiode og beløbsstørrelser.

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

For klarhedens skyld er jeg nødt til at gentage over for hr. Collet, at jeg ikke har nogen form for tro på, at konstruktioner, lapperier, udbygninger af karnapper i skattesystemet, ordninger af den karakter, hr. Collet nu foreslår, har nogen form for positiv nettovirkning på opsparingen i samfundet. Den eneste sikre virkning er en skævere fordeling af goderne.

Man kunne vende den sidste del af hr. Collets argumenter om. Man kunne lige så godt hævde, at når folk, der i forvejen har store disponible midler, som de ikke lige kan bruge, får lov til at flytte dem over på en ny form for skattebegünstiget konto, så får de en mulighed for allerede efter 2 års forløb at få et endnu større forbrug, end de ellers ville have haft. Jeg vil derfor meget stærkt advare mod ordninger af denne karakter.

Jeg vil godt præcisere, at indholdet, tanken bag det, jeg blev citeret for fra sparekassernes blad – og som jeg står ved, uanset at det udkom den 1. april – er, at det er vigtigt, at skattesystemet generelt er udformet sådan, at folk, der over en rimelig tid præsterer en

opsparing, får et afkast, en afkastning, der efter fradrag af inflation og skat stadig væk er positiv, og at det omvendt ikke giver en positiv gevinst at stifte gæld. Det er et spørgsmål om den generelle indretning af skattesystemet. Det er et spørgsmål, som også blev berørt under det forrige punkt på folketingets dagsorden. Kan vi udvide meget stærkt den proportionale beskatning i almindelighed og måske af renteindtægter i særdeleshed, ja, så kan vi sikre, at opsparing betaler sig, og at gældsstiftelse ikke ligefrem bliver præmieret. Det er sådanne generelle helbredende virkninger på skattesystemet, der er behov for, ikke nye lapperier af den art, hr. Collet her foreslår, som vi har prøvet i mange varianter, bl.a. ved de gamle kapitalbindingskonti og meget andet godt. Der har ikke været en eneste sagkyndig, der med sin videnskabelige ære i behold har kunnet påvise, at det har bidraget positivt til opsparingen her i samfundet.

Collet (KF):

Jeg vender tilbage til mit citat fra sparekassernes blad. Jeg formoder, at skatteministeren har haft mulighed for at læse korrektur på interviewet her. Jeg fik ikke noget svar på, hvad det var for former for kortere, mindre bunden, personlig opsparing, som skatteministeren her har forestillet sig. Vi mener da, at vores forslag netop drejer sig om kortere, mindre bunden, personlig opsparing.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m.v. (Fritagelse for beskatning af ekspropriationserstatninger).

[Af Anders Poulsen (V), Hagen Hagensen (KF), Dohrmann (FP), Bollmann (CD) og Chr. Christensen (KrF)].

(Løvforslag nr. L 161. Fremsat 23/3 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Det fremsatte lovforslag går ud på at give loven om fritagelse for beskatning af ekspropriationserstatning tilbagevirkende kraft. Loven blev som bekendt vedtaget af folketinget midt i 1979.

Forslaget begrundes med, at den ikrafttrædelsesdato, folketinget i 1979 vedtog, har medført, at loven ikke fik virkning for den ekspropriation, der var medvirkende til lovændringen. Forslaget til den nugældende lov om fritagelse for beskatning af ekspropriationserstatninger blev fremsat af den daværende SV-regering, og der var enighed mellem socialdemokratiets og venstres medlemmer af skatte- og afgiftsudvalget om, at ikrafttrædelsesdatoen skulle være den 15. maj 1979. Ved afstemningen i folketinget blev forslaget vedtaget med stort flertal, og jeg vil derfor på regeringens vegne indskrænke mig til at afvise forslaget.

Jeg vil dog godt føje til, at jeg finder det ganske overordentlig usædvanligt og ejendommeligt at foreslå sådanne generelle ændringer tilbage i tiden, hvorefter store beløb i for længst betalte kapitalvindingskatter fra en større gruppe mennesker skal refunderes for at klare nogle problemer, som man mener en enkelt familie er løbet ind i. Det drejer sig om problemer, der naturligvis – af helt klare tavshedspligt-mæssige grunde – ikke kan være oplyst på betryggende måde for folketingets medlemmer.

Karl Nielsen (S):

Det foreliggende lovforslag fra de fem partier går ud på at ændre loven om særlig indkomstskat. Loven blev som bekendt ændret i juni 1979 i SV-regeringens tid, hvor man med et stort flertal vedtog, at fremtidige ekspropriationserstatninger skulle friholdes for særlig indkomstbeskatning. Den davæ-

rende skatteminister, hr. Anders Andersen, fastsatte skæringsdatoen til 15. maj 1979. Nu ønsker de fem partier loven ændret derhen, at skæringsdatoen fastsættes til 1. januar 1978 for at samle Surløkkesagen op. Til det forslag vil jeg godt sige, at vi i socialdemokratiet ikke finder, det er særlig hensigtsmæssigt at gennemføre skattelove med tilbagevirkende kraft – og især da ikke med så lang en tilbageføringstid som her foreslået.

Hvis folketinget skulle gå hen at vedtage en sådan lov, kunne andre ekspropriationsberørte fra før 1. januar 1978 med lige så stor ret påberåbe sig, at datoen skulle føres endnu længere tilbage.

Det har i den offentlige debat været fremført, at der blev ydet en alt for lille og beskedne erstatning i forbindelse med ekspropriationen af Surløkke. Det spørgsmål vil jeg vende tilbage til i mit indlæg, men først vil jeg godt sige, at vi i socialdemokratiet har den holdning, at de borgere, der bliver berørt af en ekspropriation, skal have en rimelig – jeg vil endda godt sige, de skal have en rigelig – erstatning, idet vi har forståelse for, at det kan være en meget ubehagelig oplevelse at skulle flytte fra et sted, som man er glad for, og som man holder af.

Derfor skal den erstatning, der ydes i forbindelse med en ekspropriation, være mindst det beløb, som en ejer kunne afhænde sin ejendom til i fri handel, plus et beløb til dækning af en del andre omkostninger, f.eks. flytning.

Herefter vil jeg godt vende mig til spørgsmålet, om der er udbetalt en for lille erstatning i den nævnte sag. Vi ved, at der blev udbetalt en erstatningssum på 1.210.000 kr., som udløste en særlig indkomstskat på 455.000 kr. Vi ved også, at denne ejendom har et arealtilliggende på ca. 13 ha, og vi ved, at handelsværdien var fastsat til 465.000 kr. ved 16. alm. vurdering pr. 1. april 1977. Denne ansættelse ved vi også blev påklaget til skyldrådet, som ved kendelse pr. 12. maj 1978 forhøjede ansættelsen til 590.000 kr. i normalt prioriteret stand. Da ekspropriationen først finder sted i januar 1978, skal der til denne ejendomsværdi tillægges et beløb svarende til den stigning i ejendomsværdierne, som har fundet sted i det forløbne tidsrum. Den udgør ca. 30 pct., jævnfør stats-skattedirektoratets salgstatistik. Herefter kommer man frem til en handelsværdi pr. 1.

[Karl Nielsen]

april 1978 på 767.000 kr. i normalt prioriteret stand. Vi ved også, at erstatningsbeløbet blev udbetalt kontant. Derfor skal vi omregne den prioriterede ejendom til en kontant værdi. Det gør man ved at anvende en faktor på 76, også jævnfør statsskattedirektoratets statistiske materiale.

Herefter kommer man frem til en kontant pris på 585.000 kr. Da den tidligere ejer af Surløkke har fået udbetalt en kontant sum på 1,2 mill. kr., har han i virkeligheden fået udbetalt 685.000 kr. mere end ejendommens værdi i fri handel på ekspropriationstidspunktet. Selv efter betalingen af den særlige indkomstskat på 455.000 kr. har han fået 130.000 kr. ud over ejendommens handelsværdi plus 40.000 kr. i flytteomkostninger.

Jeg må konstatere, at den tidligere ejer af Surløkke har fået en særdeles god behandling i økonomisk henseende. Så vi kan heller ikke af denne grund gå ind for lovforslaget.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne begynde med at sige, at jeg egentlig slet ikke synes om, at det er Surløkkesagen, der skal drøftes her i dag, og da overhovedet ikke på den måde, som hr. Karl Nielsen nu lige gjorde ved at nævne en række tal for det ene og det andet. Det kan vi tage frem i udvalget og se på. Det, man skal tale om, er princippet, at der ydes folk rimelighed, når man tager deres ejendom fra dem.

Overensstemmende med det, det konservative folkeparti gennem årene har ønsket, nemlig at der ikke skulle betales skat af ekspropriationerstatninger, er vi også med til at fremsætte dette lovforslag. Jeg havde ønsket, at det gik længere tilbage i tiden. Jeg havde ønsket, at man havde taget skridtet fuldt ud og gjort det, der var det eneste rimelige og rigtige. Når man i 1979 kunne ændre loven, således at der fremover ikke skulle betales skat af ekspropriationerstatninger, kunne man også have gjort det, som var det rimelige, at man havde ført loven tilbage til 1973, hvor man efter en periode med skattefritagelse gennemførte beskatning. Det drejer sig ikke om så overvældende mange ejendomme, men det er altså nogle, og de folk, der har fået taget deres ejendomme i de år, må uvægerlig føle sig ilde til mode ved, at de har skullet betale skat af den erstatning, de har

fået, når nogle i en tidsperiode forud for 1973 ikke skulle betale skat, og når andre, der får eksproprieret deres ejendomme efter den 15. maj 1979, heller ikke skal betale skat. Jeg synes, der er god grund til at tage disse ting op.

Jeg lægger ikke skjul på, at jeg over for mine medforslagsstillere har sagt, at jeg ønsker at gøre disse bemærkninger med henblik på at søge lovforslaget udvidet, således at der ikke er noget slip i perioden, og at vi derved yder jævned til de folk, hvis ejendomme man tog i 1970'erne. De har ikke fået den samme behandling som andre.

Da vi drøftede forholdet sidst her for nogle år siden, blev der sagt, at der ikke havde været forskel i erstatningsudmålingen, uanset om erstatningen var belagt med skat eller ej. Man har altså taget mere fra dem, der har måttet betale skat. Derfor er der grund til, så vidt det overhovedet er gørligt – og jeg håber på, der kan skaffes flertal derfor – at gå tilbage i tid, således at der ikke bliver noget slip.

Jeg kan i øvrigt henvise til, hvad jeg gav udtryk for i 1979 – folketingets forhandlinger 1978–79 sp. 11936 – hvor vi fra det konservative folkepartis side gav tilsagn om at ville medvirke til enhver bedring af forholdene og derfor også var med til at gennemføre lovforslaget dengang med det indhold, det havde, efter at vi havde fået stemt de ændringsforslag, som vi ønskede indføjet, ned. Jeg håber på, vi denne gang kan komme igennem. Jeg synes, vi i dag ikke skal drøfte den enkelte sag, hvad enten det er familien på Surløkke eller et andet sted, men tage princippet op til alvorlig overvejelse, om vi ikke har gjort noget galt her. Der er ingen grund til ikke at gøre en uret god igen, når man kan komme til det. Det kunne dette ting virkelig godt prøve på.

Rahbæk Møller (SF):

Den såkaldte Surløkkesag har allerede haft en uheldig virkning på vores skattelovgivning. På grund af en fjernsynsudsendelse på et tidspunkt, da vi havde en skatteminister, der ikke først og fremmest interesserede sig for at få et sammenhængende retfærdigt skattesystem, blev kapitalvindingsskatten ophævet, hvad angår ekspropriationerstatninger.

[Rahbæk Møller]

Også vi finder, at folk skal have en rimelig behandling, når deres ejendom eksproprieres, men siden den lovændring har det været en klar fordel at blive eksproprieret, idet man nemlig slipper for kapitalvindingsskatten. Denne besparelse var varig, idet man jo ved køb af en ny ejendom starter på et nyt grundlag, så man ved det endelige salg varigt slipper for den kapitalvindingsskat, som man er sluppet for. Det er også årsagen til, at der er eksempler på, at systemet misbruges til, at kommunerne arrangerer deres jordkøb på en måde, så det falder ind under ekspropriationsbestemmelserne, for at favorisere enkeltpersoner.

Hvad en fornuftig skatteminister ville have gjort i dette tilfælde, var selvfølgelig at lave en ordning, hvorefter kapitalvindingsskatten ikke skulle udredes, men blev indefrosset ved køb af en ny ejendom, indtil denne blev solgt. Hvis det havde været tilfældet, så kunne vi også have sluppet for, at erstatningerne i mange tilfælde i praksis blev fastsat, så de både dækkede en rimelig handelsværdi og kapitalvindingsskatten – som hr. Karl Nielsen jo netop har dokumenteret at det skete i Surløkkesagen.

Nu foreslår hr. Anders Poulsen m.fl., at den uretfærdige lovgivning skal have tilbagevirkende kraft. Vi kan kun se dette som et forsøg på at udnytte økonomien hos en enkelt familie – en familie, hvis økonomi vi indlysende hverken kan eller vil omtale i detaljer her i tinget – til yderligere at ødelægge vores skattelovgivning. Vi vil med bestemt afvisning afvise dette forslag.

Dohrmann (FP):

Jeg tror, mange vil være enige i, at denne situation ville det have været klogt at undgå ved at have støttet fremskridtspartiets forslag, første gang vi fremsatte det, om at ophæve kapitalvindingsskatten fuldstændigt. Den skat er asocial, den er umoralsk. Den har medført så mange ulykker og menneskelige tragedier, at det ville have været det eneste rigtige. Sammenligner man med det provenu, statskassen får ind på kapitalvindingsskatten, er det helt urimeligt, at den skat ikke for længst er fuldstændigt afskaffet.

Jeg er enig med hr. Hagen Hagensen i, at det er lidt uheldigt, at man tager et enkelt eksempel frem, men jeg skal ikke beklage, at

Surløkkesagen er blevet diskuteret offentligt, at pressen har taget den frem, for jeg tror, at den sag har åbnet manges øjne for, hvilke problemer man løber ind i, og hvilke uretfærdigheder der begås.

Jeg lagde mærke til, at skatteministeren afviste forslaget, bl.a. med den begrundelse, at man ikke kunne begynde at diskutere enkelte skattesager. Mig bekendt har Surløkkefamilien aldrig nogen sinde frabedt sig, at man gik ind i deres sag. Derfor synes jeg, at det rent ud sagt er noget vrøvl. Det er en dårlig undskyldning, skatteministeren kommer med. Hvis man har noget, der hedder tavshedspligt, så må det være af hensyn til den enkelte skatteyder. Såfremt skatteyderen ikke har noget imod, at sagen bliver diskuteret offentligt, så kan skatteministeren heller ikke have det. Derfor er det som sagt kun en undskyldning.

Vi har som sagt gentagne gange fremsat forslag om, at kapitalvindingsskatten bliver afskaffet. Lige så mange gange har vi fået forslaget stemt ned. For at lappe lidt på det og afbøde de værste virkninger stillede vi også den 22. maj 1979 et ændringsforslag – som faktisk er identisk med det forslag, vi her diskuterer – om, at loven om fritagelse skulle have tilbagevirkende kraft. Det er rigtigt, som det er sagt, at dengang var socialdemokratiet og venstre i et regeringsamarbejde, og det var begrundelsen fra venstre dengang for at stemme imod vort forslag. Derfor kan det da glæde os i dag, at venstre er med som medforlagsstiller og oven i købet har taget initiativ til, at det bliver fremsat.

Vi mener som sagt, at dette forslag skal vedtages hurtigst muligt. Vi mener, det er helt urimeligt, at en familie, som bliver tvunget fra hus og hjem, ikke skal have en erstatning så stor, at de kan bosætte sig et nyt sted uden at være økonomisk dårligere stillet. Det vil være forkasteligt, hvis folketinget forkaster dette forslag, hvis skatteministeren m.fl. er skyld i, at man skal begære fogden til at sætte familien ud, fordi det offentlige har tvunget dem væk, fordi der skulle opføres en bro. Selvfølgelig kan det ikke undgås, at nogle bliver tvunget til at flytte i den slags situationer, men samfundets pligt og folketingets pligt må være at yde en erstatning så stor, at de i hvert fald ikke bliver dårligere stillet.

Til slut vil jeg godt komme med et par bemærkninger til det radikale venstre, for jeg

[Dohrmann]

har for længst fundet ud af, at det ikke nytter noget at appellere til det radikale venstre om at tage hensyn til det ene og tage hensyn til det andet. Det nytter ikke. Jeg vil bede den radikale ordfører om her i dag at komme med en klar udtalelse om, hvad det radikale venstre vil. Det er helt oplagt, at skal dette forslag vedtages, så skal hele den radikale gruppe stemme for det. Det nytter ikke noget, at hr. Bernhard Baunsgaard har én stilling, og at hr. Larsen-Ledet måske har en anden. Skal forslaget vedtages, så skal vi have hele den radikale gruppe med.

Bente Juncker (CD):

Ekspropriation for Surløkkefamilien var uundgåelig, og følgerne har vi læst om. Hvor ville jeg dog ønske, at CD kunne råbe ministeren op i denne sag. Nok er det ikke nogen stor sag landspolitisk set og set i relation til de mange væsentlige lovforslag, der i disse uger foreligger til behandling, men det er sandelig en stor sag, ja en kæmpesag for dem, det angår. Lad os aldrig blive så afstumpede, at vi ikke gider gøre en behjertet indsats til undgåelse af en stor uret, selv om den kun angår én enkelt familie.

Det handler om mennesker af kød og blod, om barske realiteter i hverdagslivet. Derfor dette råd til ministeren: bid hovedet af al skam og slut op om dette forslag. Det er ikke Surløkkefamilien fejl og ikke forslagsstillernes fejl, at sagen har givet anledning til så megen ståhej. Lad os nu få en hurtig og en værdig afslutning.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg ved jo, at fremskridtspartiet er lidt tungt opfattende. Derfor skal jeg begynde med en bemærkning om, at jeg som sædvanlig taler på hele den radikale gruppes vegne. Den radikale folketingsgruppe er parat til at støtte dette lovforslag om ændring af den særlige indkomstskat eller af kapitalvindingskatten, såfremt det kan sandsynliggøres, at Surløkkefamilien – og dermed formentlig andre – er blevet behandlet på en ikke rimelig måde.

Vi deler ikke de indvendinger, der er kommet fra regeringens og socialdemokratiets side om, at vi ikke kan vedtage skattelove med tilbagevirkende kraft. Det har vi gjort tidligere, og dengang drejede det sig også om

år. Det kan lade sig gøre. Det vil ikke volde os vanskeligheder at gå ind for det.

Jeg talte med Surløkkefamilien i formiddags i en time, og de meddelte mig, at de var interesseret i en fuldstændig opklaring af sagen og derfor var interesseret i oplysning af samtlige tal vedrørende sagen. Det, sagen derefter drejer sig om, er, om Surløkkefamilien har fået fuld erstatning for den ejendom, der blev eksproprieret fra dem.

Familien gav mig tilladelse til at nævne, at familiens daværende ejendom Surløkke efter omvurdering blev ansat til 590.000 kr. Omregnet til kontantværdi er det ca. 450.000 kr. Herfor fik familien udbetalt knap 1,2 mill. kr. Når vi har trukket skatten på 455.000 kr. fra, er der tilbage i erstatning for ejendommen, der havde en kontantværdi på 450.000 kr., 715.000 kr. Det, vi skal drøfte i udvalget, er derefter, om disse 715.000 kr. er tilstrækkelig erstatning for de værdier, hvis kontantværdi var 450.000 kr. I denne forbindelse skal der desuden være plads til nogen besættning osv. Der skal også – og det synes jeg er væsentligt – være plads til en rimelig erstatning for den ulempe, det var, at familien fra 1974 til ekspropriationen i januar 1978 havde fået forbud mod investeringer i deres ejendom Surløkke. Forbud forstået på den måde, at det ikke kunne indgå i en erstatning. Dermed var det naturligvis umuligt at investere. Vi vil meget gerne i udvalget arbejde med dette spørgsmål: er de 715.000 kr. rimelig og god erstatning for de værdier på 450.000 kr. plus det øvrige, jeg nævnte?

Det er det, vi skal drøfte, og intet andet. Vi er nødt til at drøfte det ud fra dette og ikke ud fra det, som fremskridtspartiets ordfører sagde her. Det har aldrig i Danmark været sådan, at man kunne få anden erstatning end fuld erstatning for det eksproprierede. Der har aldrig været spørgsmål om erstatningskøb. Det har vi aldrig opereret med.

Der er rejst spørgsmålet, om familien ville være stillet anderledes principielt, hvis der ikke skulle betales skat af erstatningen. Vi har prøvet at diskutere det, som den konservative ordfører oplyste, at der ikke skulle være taget hensyn til skatten. Den daværende skatteminister fra venstre, hr. Anders Andersen, meddelte, at det ville der ikke blive. Dette stemmer ikke med senere oplysninger, og det stemmer ikke med den praksis, som jeg ved man har brugt i kommunerne, når

[Bernhard Baunsgaard]

man har købt ejendomme. Den sædvanlige fremgangsmåde har været, når man spurgte på prisen på en gård, at svaret fra ejeren lød: »Det ved jeg ikke, men når handelen er overstået og jeg rejser, så skal der være så og så meget tilbage til mig, så kan I selv beregne købsprisen.« Jeg regner med, at det er sket på denne måde i Surløkkefamilie tilfælde.

Når jeg har sagt det, vil jeg gerne føje til: Surløkkefamilien bliver eksproprieret i 1978 og får erstatningen beregnet i 1978. De køber på det tidspunkt, hvor prisen på landbrugs-ejendomme topper. Det er det mest ulykkelige tidspunkt at slå sig ned i en ny ejendom på. De investerer også på et tidspunkt, hvor man er nødt til at investere overordentligt meget for at kunne få enderne til at mødes. Folketinget behandler netop landbrugsfamilier af denne karakter. Jeg gør opmærksom på, at efter de tal, jeg har set, vil såfremt tallene holder, Surløkkefamilien formentlig få udbetalt 100.000 kr. som følge af loven om negativ indkomstskat. Vi ved, at der bliver åbnet mulighed for gældssanering, sådan at tyngende gæld, hvor der i øjeblikket betales 20 pct. eller mere måske, vil kunne afløses, og der gives støtte til rentebetalingen. Vi ved, at der bliver vedtaget i denne samling eller i næste samling en lov om en jordbank. Hvis man indregner dette, så håber jeg, at disse ting, som dette folketings i denne eller næste samling vedtager, under alle omstændigheder vil danne grundlag for – selv om det skulle vise sig, at der ikke er noget at bebrejde myndighederne i denne sag – at det skulle være muligt for Surløkkefamilien at fortsætte med at drive den landejendom, som de nu har.

Jeg kan kun sige, at man må bestemt have sympati for en familie, der kæmper så hårdt for at bevare et liv som landmandsfamilie.

For at der ikke skal være nogen tvivl: den radikale folketingsgruppe er parat til at stemme for lovforslaget, såfremt det kan sandsynliggøres, at der ikke er betalt efter lovens intention eller efter grundlovens ord. Jeg gentager: der skal ingen tvivl være om den radikale gruppes stilling til det, men det forudsætter en undersøgelse.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Ingen kan selvfølgelig tvinge hr. Bernhard Baunsgaard til at give udtryk for en klar stilling, og det skete heller ikke i dette tilfælde. Såfremt og hvis – det er det sædvanlige fra det radikale venstre.

Jeg vil gerne spørge hr. Bernhard Baunsgaard, som skal have sandsynliggjort en hel masse: hvor kunne hr. Bernhard Baunsgaard eller andre i 1978 købe en gård på 13 ha med gode bygninger til 715.000 kr. – det beløb, som hr. Bernhard Baunsgaard selv nævnte? Jeg kender ingen tilfælde. Hvor meget skal sandsynliggøres, før vi kan få et klart svar fra de radikale?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Dohrmann prøver igen på at tale om noget andet end det, sagen drejer sig om. Den drejer sig om, hvorvidt den lov, vi har om, at der skal ydes fuld erstatning i ekspropriationssager, er opfyldt. Den drejer sig ikke om, hvorvidt man kan købe et eller andet for den erstatning, man får udbetalt. Sådan har loven aldrig været. Sådan er grundloven ikke blevet fortolket i dansk lovgivning.

Det kan ikke hjælpe noget, at hr. Dohrmann siger, at jeg ikke udtaler mig klart. Det kunne vel ikke tænkes, at det slet ikke var mig, der udtalte mig uklart, men at hr. Dohrmann ikke kan opfatte, hvad der bliver sagt? Jeg skal gerne gentage: jeg er parat til at gå ind for dette lovforslag. Jeg ville endog gerne drøfte, hvis det kan sandsynliggøres, at andre heller ikke har fået fuld erstatning, at vi går endnu længere tilbage – og derved altså støtter de konservative – men det må sandsynliggøres, at denne familie, som er brugt som eksempel, ikke har fået en rimelig erstatning. Er det så svært at forstå? Jeg går ud fra, at den eneste, der ikke kan forstå det, må være hr. Dohrmann.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Må jeg så spørge hr. Bernhard Baunsgaard, for at gøre det helt klart: mener hr. Bernhard Baunsgaard ikke, at familier, der tvinges fra hus og hjem, bør have en erstatning så stor, at de kan etablere sig et andet sted uden at skulle lide økonomisk ruin, som det her er tilfældet?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg må holde mig til det, som dette folketing altid har vedtaget: der skal betales erstatning for det, der eksproprieres, og intet andet. Det spørgsmål, vi skal drøfte i udvalget, er: er der givet erstatning for det, der er blevet eksproprieret? Vi skal ikke drøfte, hvordan familien bruger sine penge. Det vedkommer ikke os.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Jeg glædede mig over hr. Bernhard Baunsgaards positive indlæg, men jeg synes, at de korte bemærkninger nu, i mit sind i hvert fald, efterlader en lille smule tvivl. Jeg mener, at grundlovens ordlyd om fuld erstatning rigtigt må bedømmes på den måde: hvordan ville situationen for en given familie – for nu ikke at diskutere den pågældende familie – der får eksproprieret, have været, hvis den ikke var løbet ind i denne tvangsafståelse?

Skal vi tilstræbe en uændret økonomisk situation for sådanne mennesker, så mener jeg også, vi er nødt til at tage kapitalvindingsskattens urimelige virkninger i betragtning, og det er faktisk det, lovforslaget her går på. Er den kapitalvindingsskat, der skal svares ved ekspropriationer, så urimelig, at forholdene ikke kan siges at være uændrede, og at grundlovens ordlyd om fuld erstatning dermed ikke er opfyldt?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg er ked af, at hr. Anders Poulsen, der jo ellers gerne vil slå sig til ridder på skatteetikken, ikke har begrebet, at samtlige love, der drejer sig om dette forhold i Danmark, har drejet sig om dette at give erstatning for det eksproprierede, ikke om hvordan man bruger sine penge. Det kan ikke hjælpe noget, at vi sammenblander de to ting.

Er der givet erstatning for det, man eksproprierer? Hvis der er det, så kan vi kun være kede af, at Surløkkfamilien har skullet investere på et tidspunkt, hvor det var uheldigt. Det må vi rette gennem andre love. Jeg håber, at hr. Anders Poulsen vil være med til

at støtte forslaget om en jordbank, hvor man kommer til at betale mellem 3 pct. og 5 pct. i stedet for de 19–20 pct., som man betaler for de nuværende pantelån. Det vil jo hjælpe overordentlig meget i dette tilfælde.

Jeg er ked af, at hr. Anders Poulsen ikke kan se, at vi er nødt til at fastholde principperne og etikken bag vor skattelovgivning og ikke blande andre ting ind.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Jeg må alligevel fortsat forstå hr. Bernhard Baunsgaard sådan, at hvis situationen for denne ekspropriationsramte familie efter ekspropriationen er betydelig ringere, end hvis den pågældende familie ikke var løbet ind i en ekspropriation, så er vi her inde i en situation, hvor kapitalvindingsskatten virker urimeligt. Netop derfor bør vi give tilbagevirkende kraft for fritagelsen for kapitalvindingsskat ved ekspropriationserstatninger.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har hidtil respekteret hr. Anders Poulsen overordentlig meget, på grund af at han har bragt etik så stærkt frem i skattespørgsmål. Jeg må sige, at det er beklageligt, hr. Anders Poulsen ikke kan se, at det, vi skal undersøge i udvalget, er, om det, der ligger bag lovens krav og ord om erstatning, er opfyldt i dette tilfælde. Vi kan ikke begynde at bedømme, om familien har investeret godt eller fornuftigt. Vi kan kun konstatere, at denne familie har investeret lige netop på det tidspunkt, hvor vi ved, at investering i landbruget var eller er blevet meget tyngende, hvorfor vi er nødt til at vedtage gældssaneringslove.

Jeg håber, det er klart, og at jeg ikke skal blive ved at gentage det – for så tror jeg, det må være ond vilje –: jeg er parat til at stemme for hr. Anders Poulsens lovforslag, såfremt det påvises, at der ikke er ydet erstatning for det eksproprierede, ikke for andet. Ikke for, om man et år efter køber noget, der i mellemtiden er steget, men for, om der på tidspunktet for ekspropriationen blev ydet fuld erstatning. Andet og mere kan vi ikke gøre. Det er det, loven pålægger os, og det er det, jeg gerne vil være med til at undersøge.

[Bernhard Baunsgaard]

Det meddelte jeg Surløkkefamilien. Jeg tror, de forstod, hvad jeg mente.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg skal ikke tage stilling til lovforslaget. Jeg vil blot spørge ministeren, om der ikke bliver rejst nogle problemer for andre, hvis vi gennemfører en lov med tilbagevirkende kraft fra den 1. januar 1978, nemlig for dem, som kunne have fået deres ejendom eksproprieret, men som ved frivillig ordning blot har solgt den til de offentlige myndigheder. Der er jo ingen ekspropriation. Vil de ikke, i tilfælde af at vi nu laver en lov med tilbagevirkende kraft, med god ret kunne komme og sige: vi har handlet i tillid til den værende lovgivning? Nu er der kommet en ny lovgivning. Skal vi så ikke ind under de samme regler som for dem, der har fået ejendomme eksproprieret? Jeg spørger, om der ikke kommer nogle problemer dér, uden at jeg i øvrigt tager stilling til forslaget.

Anders Poulsen (V):

Først vil jeg gerne takke de partier, der har udtalt sig positivt om det fremsatte lovforslag.

Jeg vil dernæst gøre et par bemærkninger til skatteministeren. Ministerens indlæg var jo kort, så det er heller ikke mange bemærkninger, jeg har til ministeren. Skatteministeren fortalte, at der i 1979 var enighed mellem S og V om den udformning, fritagelsen for ekspropriationserstatninger fik dengang, med virkning fra den 15. maj 1979. Dertil er jeg nødt til at sige, at skatteministeren godt ved, at det faktiske forhold var det, at den daværende skatte- og afgiftsminister, hr. Anders Andersen, pressede voldsomt på for at få givet loven længere tilbagevirkende kraft. Det har hr. Anders Andersen i øvrigt også meddelt så sent som den 2. marts dette år i Jyllands-Posten.

Må jeg sige til den socialdemokratiske ordfører, at jeg finder det faktisk mærkeligt, at man rejser tvivl om den udbetalte erstatning. Det er jo sådan ved erstatningsudmålinger af denne art, at der nedsættes kyndige og uvildige ekspropriationskommissioner. I det pågældende tilfælde har formanden for denne ekspropriationskommission i øvrigt været kongelig kommissarius Boas. Så vidt jeg forstod hr. Karl Niensens indlæg, rejste

hr. Karl Nielsen tvivl om, hvorvidt der fra denne ekspropriationskommission var udmålt en rigtig erstatning. Jeg synes ikke, det er værdigt at diskutere, om en sådan ekspropriationskommission udfører et rigtigt stykke arbejde, for naturligvis gør den det, og den erstatningsudmåling, den kommer frem til, er lig med den pågældende ejendoms rigtige handelsværdi.

Det lovforslag, der er fremsat her, har jo det klare hovedsigte at fjerne nogle urimeligheder, der er afstedkommet af reglen om kapitalvindingsskat også i forbindelse med tvangsafståelser. Det har været nævnt her i debatten, at det måske ikke er rigtigt at trække en enkelt familie frem. Ministeren nævnte dette, og det er jeg faktisk ikke uenig med ministeren i. Ikke desto mindre trak den socialdemokratiske ordfører netop den enkelte familie, nemlig Surløkkefamilien, frem. Så vil jeg også nævne nogle tal for Surløkkefamilien. De fik deres ejendom, ja, hus og hjem og arbejdsplads, eksproprieret den 13. januar 1978, og de modtog for dette en erstatning på 1.170.000 kr. for den faste ejendom, men deraf skulle de aflevere en lille halv million kroner i skat, nemlig 455.000 kr. De har senere anskaffet en erstatningsejendom omtrent af samme størrelse og bragt den op i tilsvarende stand som Surløkkeejendommen. Men ud over at denne familie har lidt menneskelige afsavn og ulykke ved tvangsafståelsen af deres hjem, deres arbejdsplads, deres livsværk, ja, så må de altså også nu lide den tort, at der mangler imellem 70.000 og 80.000 kr. i, at deres indtægter og udgifter kan hænge sammen. Det har intet med landbrugserhvervets i øvrigt vanskelige økonomi at gøre. Det kan nemlig klart dokumenteres, at dette underskud stammer fra forrentningen af det beløb, som enten er blevet trukket eller skal trækkes ud af tvangserstatningen til kapitalvindingsskat. Forrentningen af dette beløb udgør også mellem 70.000 og 80.000 kr.

Det er netop det, der er baggrunden for, at de 5 partier her i folketinget har sagt til skatteministeren: disse urimeligheder skal fjernes. Det problem skal løses. Det er beskatningsproblemer, og folketinget har givet ministeren og hans forvaltning et regelsæt, som kan bruges til løsningen, nemlig eftergivelsesmetoden. Vi har bedt ministeren og hans forvaltning om at anvende de eksisterende regler og eftergive hele skattebeløbet. Hvis viljen

[Anders Poulsen]

til det er til stede, kan problemerne løses. Hvis viljen til dette, altså til at benytte eftergivelsesmetoden, ikke er til stede hos ministeren, så kan problemerne løses med dette lovforslag. Sagt på en lidt anden måde siger vi faktisk til ministeren: problemerne skal klares, og de kan klares ved at trykke enten på den ene eller den anden knap. Hvilken af knapperne ministeren vil bruge, det er ministerens afgørelse, men ansvaret er også ministerens. Jeg kan ikke bedømme, om det radikale venstre har påtaget sig noget ansvar i dette spørgsmål også. Det får vi nærmere afklaret, forhåbentlig, under udvalgsarbejdet.

Jeg synes egentlig ikke, at dette ansvar er særlig vanskeligt for skatteministeren at leve op til. For det første fordi den økonomiske trang på grund af ekspropriationserstatningen kan dokumenteres, og dermed er det egentlig lige ud ad landevejen at bruge eftergivelsesmetoden. For det andet er tilbagevirkende lovkræft for bestemmelser af lempende karakter for borgerne i og for sig velkendt. Det er den bl.a., fordi den daværende socialdemokratiske regering i 1965 gennemførte fritagelse for kapitalvindingsskat for hovedparten af parceller – endda ved frivillige salg – med tilbagevirkende kraft i 1½ år. I øvrigt foreligger bekendtgørelser og cirkulærer om det administrative ved denne tilbagebetaling og kan også anvendes i denne sammenhæng. For det tredje må jeg sige til ministeren, at det vil virke politisk meget uklogt på et tidspunkt, hvor ministeren i øvrigt taler om totalt at fjerne kapitalvindingsskatten, hvis han da ikke vil medvirke til at fjerne denne urimelige kapitalvindingsskat.

Dertil kommer i øvrigt, at højesteret den 15. februar d.å. har afsagt en dom, som helt fritager de gamle byplanerstatninger for kapitalvindingsskat.

Jeg må nok sige, at på dette grundlag forekommer det mig, at det er intet mindre end både uklogt og ensidigt og endda ligner politisk kynisme, hvis ikke den ansvarlige minister vil medvirke til, at de her omhandlede tvangsafståelser bliver fritaget for kapitalvindingsskatten og vi får fjernet de urimeligheder. Jeg må egentlig sige, ligesom hr. Hagen Hagensen var inde på, at det ville faktisk tjene dette folketing til ære, hvis man overvandt sig selv og fjernede oplagte urimeligheder, selv om det så skete med tilbagevirkende kraft.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Efter at samtlige ordførere har udtalt sig, finder jeg anledning til at gøre opmærksom på bestemmelsen i forretningsordenens § 11, hvor der står:

»Ved l. behandling drøftes lovforslaget ud fra principielle synspunkter uden nærmere gennemgang af enkeltheder.«

Jeg anmoder om, at deltagerne i debatten i det følgende vil være opmærksomme på denne bestemmelse.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der er først en enkelt rettelse, som jeg håber at jeg må komme med. Hr. Anders Poulsen sagde, at den nye ejendom skulle sættes i samme stand som Surløkke, og at det var grunden til investeringen. Jeg gør opmærksom på, at efter familiens egen opgørelse og oplysning var der ikke investeret i Surløkke i de 4 år, der gik forud for ekspropriationen. Det beder jeg om at man husker.

Jeg vil gerne understrege, at for mig er dette et lovforslag, der i høj grad beskæftiger sig med principper og etik. Princippet er dette, at der skal ydes erstatning for det eksproprierede, men naturligvis erstatning på ekspropriationstidspunktet – ikke et eller to eller tre år senere, men på ekspropriationstidspunktet. Det er det, jeg gerne vil være med til at undersøge. Dette er princippet for mig. Viser det sig, at dette princip ikke er overholdt, så er jeg parat til at ændre loven. Og så vil jeg gerne gå længere, hvis det viser sig, at det er en almindelig skade. Viser det sig, at lovens hensigt er overholdt, så er der intet grundlag for at ændre den.

Hahn (CD):

Når man har lyttet til debatten her i dag, må man konstatere, at det er meget tragisk, at der skal slås politisk mønt af denne families ulykke. Hr. Bernhard Baunsgaard startede udmærket. Man fik indtryk af, at han støttede forslaget. Men da han kom herop igen og på sin skolemesterfacon bortforklarede, hvad han først havde sagt, nemlig at han faktisk ville stemme for forslaget, og nu ville se facts, så blev man lidt beklemt. Jeg vil gerne appellere til, at man ser sundt og fornuftigt på denne tragiske sag i udvalget. Den optager det ganske land, og det er en meget

[Hahn]

tung byrde, der lægges på skatteministerens smalle skuldre. Jeg håber, han må klare sagen tilfredsstillende. Det kan være, at Surløkkefamiliens nye gård vil komme til at hedde Lykketoft.

(Kort bemærkning).

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg kunne ikke lide hr. Hahns bemærkning om at slå politisk mønt. Jeg er nødt til at spørge hr. Hahn: hvem er det mon, der ønsker at slå politisk mønt af denne sag? Det tror jeg vi skal lade ligge.

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Jeg kunne også godt tænke mig at spørge ligesom hr. Arne Bjerregaard, hvem det er, der prøver at slå politisk mønt af en sag her. Jeg må sige til hr. Anders Poulsen, at jeg har ikke før i min tid som skatteminister – den har også kun været kort – været ude for et så smånsusket og billigt politisk spil som det, der forsøges omkring Surløkkefamilien. Jeg synes, det er for ringe.

Jeg må sige til fru Bente Juncker, der blev meget patetisk og talte om at råbe ministeren op: hvad ved fru Bente Juncker om den sag? Hvordan kan fru Bente Juncker tillade sig at stå med den patos heroppe og tale til mig på den måde? Hvad er det for en viden, hun har, som jeg ikke har? Hvad er det for noget om undgåelse af stor uret? Det er vist ikke en sag, der egner sig til på den måde at blive diskuteret fra folketingets talerstol. Jeg tror, det er meget uheldigt, også for familien selv, at diskussionen er blevet ført på denne måde, at der politisk er blevet kørt dette dobbeltløb fra hr. Anders Poulsens side. Hvis man skulle tale om politisk kynisme, så må man nok sige, at det er der blevet udfoldet, endda i ekstremt høj grad, fra hr. Anders Poulsens side i denne sag. Jeg synes ikke, det er sympatisk. Uanset udfaldet af debatten om dette lovforslag, uanset udfaldet af den lempelsessag, hr. Anders Poulsen har været med til at starte, så synes jeg ikke, det er i familiens interesse, at sagen er blevet kørt på denne måde.

Jeg er nødt til at forklare hr. Dohrmann, at som reglerne om tavshedspligt altid har været fortolket, så er skatteministeren – uanset hvad familien selv og hvad familiens sagførere i forskellige sammenhænge måtte op-

lyse til pressen – ude af stand til at gå ind i den diskussion, og hvis man vil have belyst noget, så må man selv lægge det frem til belysning. Jeg er ude af stand til på denne måde at gå ind i en videre diskussion om en enkelt sag, og jeg synes bestemt ikke, at det tjener noget fornuftigt formål, hverken politisk eller i forhold til familien, at sagen er blevet behandlet, som den hidtil er blevet, på initiativ fra hr. Anders Poulsen.

Må jeg i øvrigt vende mig til et meget relevant problem, som hr. Arne Bjerregaard rejste, nemlig problemet med de mennesker, der ved frivillige aftaler har solgt ejendomme til det offentlige, før ekspropriation kunne komme på tale. Det er rigtigt, at vel ville de, hvis det var i samme periode, være omfattet af de samme regler, også hvis vi rykkede tidspunktet tilbage, men man kan meget vel forestille sig, at sådanne frivillige salg er sket på et væsentlig tidligere tidspunkt – det vil vel oven i købet være det naturlige – så hr. Arne Bjerregaard har fuldstændig ret i, at man flytter bare grænsespælene i en diskussion om, hvad der er rigtigt og forkert, hvis man på denne måde flytter skæringsdatoen.

Jeg må i øvrigt henholde mig til, hvad jeg sagde i min indledende bemærkning: jeg mener, det er højst ejendommeligt, højst særegent, at man forsøger at løse noget, man mener er et problem, et samfundsskabt problem, for en enkelt familie ved en generel lovændring, som betyder, at en lang række mennesker, som for længst har betalt en kapitalvindingskat, nu skal til at have betalt pengene tilbage. Det er i hvert fald et usædvanligt lovgivningsinitiativ – og jeg synes ikke noget klogt lovgivningsinitiativ.

Karl Nielsen (S):

Jeg har nogle få bemærkninger især til hr. Anders Poulsen, som antydede, at jeg havde inddraget Surløkkefamiliens økonomi i debatten. Det har jeg under ingen omstændigheder. Jeg har forsøgt ganske seriøst at gøre ejendommens værdi op fra nogle officielle tal, nemlig de offentlige ejendomsvurderinger, og det glæder mig selvfølgelig meget, at hr. Anders Poulsen på intet punkt anfægtede denne opgørelse over ejendomsværdien.

Hr. Anders Poulsen har en meget primitiv måde at gøre ejendomsværdien op, idet hr. Anders Poulsen siger: der blev udbetalt

[Karl Nielsen]

1.210.000 kr., derfra trækker vi et beløb, der er udbetalt til flytteomkostninger, så har vi ejendommens værdi. Skal det forstås på den måde, at hr. Anders Poulsen overhovedet ingen hensyn tager til den offentlige vurdering? Jeg synes, for at vende ordene omkring, at det er ganske uværdigt af hr. Anders Poulsen.

Så har jeg lige en kort bemærkning til hr. Hahn. Jeg synes ikke, hans bemærkning om, at der nu er nogle, der slår politisk mønt af den sag, var særlig smart; ellers skulle man have adresseret den. Der er én, der har forsøgt på at slå politisk mønt af denne sag, og det er hr. Anders Poulsen.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Det er en kort bemærkning, som jeg synes er nødvendig at gøre til ministerens indlæg – ministerens meget lidt pæne indlæg, tror jeg, jeg må have lov til at sige. Det bliver talt om »politisk mønt«; den diskussion skal jeg lade ligge. Men så kommer ministeren her i folketingsalen og tilretteviser folketingsmedlemmerne, f.eks. fru Bente Juncker, og ministeren taler om et smånsusket og billigt spil. Jeg ved ikke, hvem denne bemærkning var møntet på. Jeg forstod – det tilkendegiver ministeren nu – at den var møntet på mig.

Så vil jeg gerne spørge ministeren: hvad er det, der er smånsusket, hvad er det, der er billigt spil i denne sag? Ministeren ser åbenbart fuldstændig bort fra de reelle meget store problemer.

Men i øvrigt vil jeg sige til ministeren, at jeg gerne vil have mig frabedt, at en minister kommer i folketingsalen og giver en tilrettevisning af den art til folketingets medlemmer, derunder til mig.

Dohrmann (FP):

Jeg opfatter også ministerens udtalelser sådan, at den socialdemokratiske skatteminister betragter det som billigt stemmefiskeri o.lign., at man tager nogle uretfærdigheder op, som er begået, og forsøger at få dem rettet. Jeg vil gerne sige til skatteministeren, at jeg er rystende ligeglad med, hvad de to mennesker fra Surløkke stemmer på, det er ikke det, sagen drejer sig om. Det, det drejer sig om, er for det første, at denne sag skal rettes, fordi den er uretfærdig, og for det an-

det, at den er et godt eksempel på, hvordan kapitalvindingsskatten virker i praksis. Derfor sagde jeg også i mit første indlæg, at jeg var glad for, at pressen havde taget denne sag frem, så alle kunne se, hvor uretfærdig kapitalvindingsskatten er. Der er det så, når ministerens argumenter slipper op, så selv socialdemokratiske vælgere kan se, at der er begået uretfærdigheder, at overmennesket, skatteministeren, siger, at det er billigt at komme med sådanne forslag i folketinget. Nej, det er skatteministeren og det flertal, der støtter ham, der er billige, når de går med til den slags ting, for det er simpelt hen helt grotesk.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at spørge skatteministeren, om han fortolker grundlovens § 73 på samme måde, som hr. Bernhard Baunsgaard gør. Hr. Bernhard Baunsgaard taler om erstatning, men i grundlovens § 73 står der »fuldstændig erstatning«. Jeg vil gerne spørge skatteministeren, om han ikke mener, at de pågældende i dette konkrete tilfælde bør have en erstatning, der er så stor, at de kan etablere sig et andet sted uden at være økonomisk dårligere stillet, end de var tidligere. Det mener jeg, men det er muligt, at skatteministeren, hr. Bernhard Baunsgaard m.fl. fortolker grundloven på en helt anden måde, men så er det, fordi de ikke kan læse, for der står klart og tydeligt: »fuldstændig erstatning«, og det har de pågældende ikke fået.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Desværre fortsætter hr. Dohrmann med at tale om noget andet, men det er vel, fordi man har en svag sag. Jeg gentager, at det, det drejer sig om, er, at der er ydet erstatning i grundlovens forstand, nemlig fuld erstatning for det eksproprierede på ekspropriations-tidspunktet. Spørgsmålet er igen, om værdier, der er kontantvurderet til ca. 450.000 kr., ikke er blevet fuldt erstattet, når der er udbetalt 715.000 kr., efter at skatten er betalt; det er det spørgsmål, vi skal undersøge.

Jeg gjorde opmærksom på, at der efter min mening til dette skal lægges den ulempe, det har været for familien, at den fra 1974 til 1978 i realiteten ikke kunne investere i Surløkke og dermed ikke kunne drive den gård

[Bernhard Baunsgaard]

så godt, som de ellers ville. Spørgsmålet er for mig at se, om der er nok til det.

Bente Juncker (CD):

Jeg vil gerne sige til ministeren, at jeg synes nu ikke, jeg har været smånusket, og jeg har i hvert fald ikke slået politisk mønt af dette her.

Så spurgte ministeren, hvilken indsigt og viden jeg har i den sag. Jeg har da ikke spor anden indsigt og viden end den, ministeren har, men jeg har måske den kvalifikation, at jeg kan sætte mig ind i, hvordan Surløkkefamilieens problemer har været.

Anders Poulsen (V):

Jeg skal her i mit sidste indlæg begrænse mig til at sige, at jeg er glad for, at vi nu får lejlighed til i skatte- og afgiftsudvalget at gå dybere ned i nogle af de mange problemer, der knytter sig til alle de urimeligheder af forskellig art, der såmænd også er rullet op for folketinget her i dag. Jeg er også glad for, at vi får lejlighed til at gå betydelig dybere ned i nogle af de problemer, som hr. Bernhard Baunsgaard har rejst, problemer, som – og det tror jeg også hr. Bernhard Baunsgaard er enig i – bedst egner sig for en nærmere undersøgelse og en nærmere drøftelse netop under udvalgsarbejdet.

Jeg håber, at dette udvalgsarbejde må resultere i, at de meget store urimeligheder og problemer, der er knyttet til dette område, må komme klart frem og må give sig udslag i, at man vedtager det lovforslag, som vi fem partier har fremsat, og som vil løse en hel del af disse problemer.

Jeg synes også, at vi, som hr. Hagen Hagensen var inde på, under udvalgsarbejdet skal se på, om vi bør give endda længere tilbagevirkende kraft for fritagelsen for kapitalvindingsskatten, end vi lægger op til i dette lovforslag.

Der er mange problemer, der skal undersøges. Det er jeg glad for at vi nu får lejlighed til under udvalgsarbejdet.

Ministeren for skatter og afgifter (Lykkesøft):

Jeg kan ikke sige andet til hr. Anders Poulsen end, at han kan være uenig i min bedømmelse af ham, men han kan jo ikke ændre den.

Så vil jeg føje til, at det, der forarger mig mest i sagen, er, at vi skal være nødt til at stå

her i folketinget og diskutere et lovforslag om nogle forhold hos en enkelt familie på baggrund af oplysninger, hr. Anders Poulsen har fundet det for godt at lade pressen tilflyde, og at andre medlemmer af folketinget på den baggrund tør stå op og sige som en fastslået kendsgerning: her er begået en stor uretfærdighed. Jeg er meget enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at den sag trænger til at blive nærmere vurderet.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at også den socialdemokratiske ordfører i sin tale kom ind på størrelser, tal og andre oplysninger om den pågældende ejendom og den pågældende familie – og det gjorde hr. Bernhard Baunsgaard for øvrigt også med henvisning til, at han havde fået familiens tilladelse – så når ministeren kritiserer andre for at have gjort noget sådant, må det altså være en kritik, der også falder på hans eget partis ordfører.

Desuden vil jeg gerne sige, at det var ministeren, der i denne debat begyndte med at bedømme andres evner, motiver og opførsel. Det var faktisk ministeren, der trak debatten derned ved at bruge udtrykket »smånsusket« og sådan noget. Når vi nu er i den sprogbrug, som jeg altså ikke vil benytte selv, vil jeg bare gøre opmærksom på, at vi appellerer til ministerens storsind i stedet for.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Det er desværre gået på den måde, at man er endt i at drøfte enkeltheder om én familie. Det er imidlertid ikke det, det drejer sig om. Lovforslaget er ganske vist begrundet med bl.a. familien på Surløkke, men det har et videre sigte, og det er det, jeg synes man skulle have taget op ved denne førstebehandling. Vi kan nok få mulighed for under udvalgsarbejdet at drøfte forholdene nærmere. Jeg medgiver skatteministeren, at han kan sidde inde med en viden, om hvilken han har tavshedspligt, og hvorom der heller ikke kan siges noget heroppefra, ej heller i udvalget, over for os, men det skulle dog være muligt at få en drøftelse i gang om forholdene for den familie, man har drøftet, og andres med, men jeg synes faktisk, det er beskæmmende

[Hagen Hagensen]

for os alle sammen, at vi er forfaldet til at drøfte en enkelt mands og kvindes forhold og fået dem garneret med tal, og hvad ved jeg. Lad os dog tage princippet: er der grund til at gøre en uret god? Så kan vi drøfte enkelthederne bagefter, når vi kan få tallene frem og virkelig prøve på at se dem igennem.

(Kort bemærkning).

Karl Nielsen (S):

Det, der fik mig på talerstolen, var hr. Arne Melchior's bemærkninger om, at jeg havde brugt tal, som vedrørte familiens økonomi. De tal, jeg har bearbejdet, er officielle tal, tal, som enhver kan få. Det er tal om den offentlige ejendomsvurdering osv. Jeg har ikke taget tal frem, som er private.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om nedslag i skatteansættelsen for renteindtægter m.v.

[Af Hagen Hagensen (KF) m.fl.].

(Lovforslag nr. L 163. Fremsat 23/3 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Lykkesøft):

Det forslag, som det konservative folkeparti her har fremsat, går ud på at forhøje det gældende maksimum for nedslag i skatteansættelse for renteindtægter m.v. for folk, der er fyldt 67 år, fra 3.500 kr. til 6.000 kr. Det foreslås endvidere, at maksimumbeløbet

på de 6.000 kr. skal reguleres efter udskrivningslovens § 4.

Efter de gældende regler sker der i forvejen dyrtidsregulering af den maksimumsindtægt, som den skattepligtige må have uden at miste retten til fuldt rentenedslag, hvorimod det er rigtigt, at nedslagsbeløbet på de 3.500 kr. ligger fast. Indtægtsgrensen for fuldt rentenedslag, der oprindeligt var 16.000 kr., blev forhøjet betydeligt i 1967, nemlig til 22.000 kr., i 1974 til 30.000 kr., og derefter blev der samtidig indført en automatisk regulering, og ved lovændringer i 1978 og 1980 blev grundbeløbet yderligere forhøjet til henholdsvis 42.600 kr. og 50.500 kr., og som følge heraf er indtægtsgrensen med regulering nu steget til 54.700 kr. for indkomståret 1982, og retten til nedslag, der jo aftrappes, når den skattepligtige indkomst overstiger beløbsgrænsen, vil efter de gældende regler først bortfalde ved en skattepligtig indkomst på 61.600 kr. På baggrund heraf ser jeg ikke grund til at gå ind for en forhøjelse eller dyrtidsregulering også af nedslagsbeløbet.

Jeg må i den forbindelse erindre om, at reglerne om nedslag i skatteansættelsen for renteindtægter m.v. i sin tid blev indført med det særlige formål at modvirke den økonomiske forringelse, som prisudviklingen havde påført skatteydere, der havde sparet op til deres alderdom. I de senere år har vi som bekendt haft et meget højt renteniveau, der har medført, at de opsparede kapitaler fordobler sig selv i løbet af ganske få år, og det har i nogen grad ændret vilkårene for de pågældende, men deres skattemæssige stilling er selvfølgelig i nogen grad afgørende for, hvor stor en fordel de har haft af det.

Jeg skal meddele, at regeringen ikke kan anbefale det foreliggende lovforslag.

Bakholt (S):

Jeg må igen skuffe det konservative folkeparti og meddele, at vi ikke kan medvirke til dette lovforslags gennemførelse. Vi finder ikke, at der er nogen særlige argumenter for at hæve beløbsgrænsen fra de nuværende 3.500 til 6.000 kr. Som skatteministeren kom ind på det, er vilkårene for renteindtægter betydelig bedre i dag, end da disse beløb blev fastsat. Der er altså ikke i den nuværende situation grund til at gennemføre yderligere begunstiggelse for folk med renteindtægter,